

Väljavõtteid

GARNISONI MÄKPUSTIKUST

noortele.

1929 a.

6 Ü J Pataljoni raamatukogu
põhinme tik nr 1705
lugi n. 5 koha nr

**A. L. Kõrrevald raam.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu**

EA 54862 /a

Sisukord.

	lhk.
Vahiteenistuse tähtsus ja tarvidus	3
Garnison ja garnisoniteenistus	5
Vahiteenistuse eesmärk, mõiste ja toimkonnad	8
Valveesemete liigid	10
Vahiteenistuse vorm, rakmed, relvastus ja laskemoon	12
Tunnussõna	13
Garnisoni vahtkondade alluvus ja revideerimis- kord	14
Väeosa sisemine vahiteenistus	16
Toimkonna vastus	16
Vahtkondade ja esimese vahetuse tunnimeeste vahetus	20
Tunnimeeste paigutus ja asukohad	23
Tunnimeeste vahetamine	24
Sisekord vahtkonnas	24
Sisselaskmine vahtkonnaruumi	26
Vahtkonnast väljasaadetavad piilurid	26
Tunnimees: a/ üldised kohused	27
b/ erikohused	29
Valvkond ja valvurid	30
Saatetunnimees areteeritute kinnipidamis- kohas	30
Saatevalvur	31
Vahtkonna käskjalg	31
Relvade tarvitamine vahiteenistuses	32
Kõrvaahiste isikute kinnipidamine	33
Tervitamine, ausvaldused ja ettekandega esine- mine vahiteenistuses	34
Areteeritute saatmine saatetunnimeestega	35
Areteeritute saatmine tapiga	38

tõttu. Kõigeväiksem lõtvus oleks võinud saada saatusliikuks mitte ainult tunnimeestele endale, vaid kogu meie rahvale, meie riiklikule iseseisvusele.

See juhus näitab neile, et peame alati valvel olema; iga kaitsevõelane anal kohal peab täpselt omi kohustusi täitma, eriti siis, kui tema kätte on usaldatud niisugused tähtsad valveesemed nagu riigiasutused, sõjaväe moonalad, kodanikkude üldise julgeoleku kaitse j.n.e.

1. Tallinna laskemoonaladude juures tungis keegi mees-terahvas teadmata eesmärgiga läbi traattõkete. Tunnimees hoiatas teda mitu korda, kuid isik sellest ei hoolinud. Tunnimees tarvitas relva ja laskis ta maha. Tunnimees talitas õieti. Tema valve all oli suur ja väga tähtis riigivarandus. See isik hää eesmärgiga ei tulnud, sest ta otsas lubamatud teed, et pääseda sõjamoona lao juurde. Miks tema ei peatumud, kui tunnimees teda hoiatas? Siin tunnimehel oli tegemist kuritahtliku isikuga, mille tõttu tarvitas peale hoiatamist posti ja üldise julgeoleku kaitseks relva, et mitte ise sattuda pealetungi hädasitu.

2. Mägiste laskemoonalao tunnimees hakkas laskemoonalao ukse sisse märki laskma, mille tagajärjel tekkis plahvatus. Õnneks plahvatus ei hävitanud kõike laosolevat lõhkeainet, vaid ainult osaliselt. Riik sai suure kahju, mis oleks olnud palju suurem, kui oleks plahvatanud terve lao tagavara. Ka ümbruskonnas elavate kodanikkude julgeolek oli hädasitu.

Siin on tegemist korratu ja hooletu ametikohuste täitmisega; see tunnimees ei olnud kohusetruu kaitsevõelase ja ausa kodaniku nime väärt. Ta sai ka kohtupoolt raskesti karistatud.

Ettetöötud näited näitavad vahiteenistuse määratu suurt tähtsust, ühtlasi ka suurt usaldatavat ja ausat ülesannet, mis tunnimehele peale pandud.

Iga kaitsevõelase pühaks kohuseks on valvada hool-
sasti tema hoollealla usaldatud esemeid, kindlustades
seega kodanikkude, riigivaranduse ja riigi julgeolekut.

Garnison ja garnisoniteenistus.

§ 1. Garnisoni moodustavad kaitseväe osad ja asutised, mis on paigutatud ühe asula/linn, alev, küla/piirkonda.

§ 4. Garnisoniteenistuse moodustavad kõik need kaitseväeteenistusse ülesanded, mida garnisoni väeosadel väljaspool oma korraldatud piirkondi tuleb kanda julgeoleku, vahiteenistuse, välise korra ja distsipliini ning tseremoniate alal.

§ 6. Garnisoniteenistusse määratud kaitseväelased peavad olema hästi ette valmistatud teenistuse tundmises ja varustatud korraliku riietusega, varustusega, relvastusega ja loolehooajaga, mille eest vastutavad nende alalised ülesanded.

§ 7. Garnisoniteenistusse korraldamiseks ja juhtimiseks käesoleva määrustiku alusel ja piirides igas garnisonis määratakse üldine juht, keda nimetatakse garnisoniülemaks.

§ 8. Garnisoniülema määratakse harilikult kõrgeim riviüksuse ülem, kohapeal asuvaist;

§ 13. Garnisoniteenistuse alal garnisoniülema korraldusi täidavad kõik garnisoni piirkonnas alaliselt või ajutiselt olevad väeosad/asutised/ ja kaitseväelased - oleme korraldustena ja käskudena.

Väeosade/asutiste/sisemistesse ja majanduslikkudesse korraldustesse garnisoniülema end ei sega, välja arvatud tähtsanaid juhud, mil väeosas on tekkinud korratused või rahutused.

§ 16. Garnisoniülema on kohustatud:

- 1/üldiselt valvama, et garnisoni kuuluvad kaitseväelased täidaksid distsipliini ja välise korra nõudeid;
- 2/otstarbekohaselt ja õiglaselt korraldama garnisoniteenistust, ning valvama üldiselt selle korraliku ja täpsa täitmise järele;
- 3/õigeaegselt tegema korraldusi toimkondade määramiseks vahiteenistusse, kodanlikkudele võimudele abiandmiseks, tseremoniatele j.n.e.
- 4/kõrvaldama väeosade vahel tekkinud arusaamatused laskegalleriide, saunade j.n.e. kasutamise alal; tarbekorral määrab kindlaks nende kasutamise aja ja korra;
- 5/valvama, et tenale alluv komandant täidaks oma kohuseid korralikult;
- 6/valvama, et aretseritud garnisoni arestinajas peetaks kindri vastavalt sellekohastele määrustele;

7/tegeva korraldusi sõjaväelise kaitse määramiseks kaitseväe vedude juurde, kui kraavi saatjal või saaval väeosal, asutisel või laol endal pole võimalik juurde anda sõjaväelist kaitset neeste puudumisel.

§ 21. Garnisoniülem omab distsiplinaarvõimu vastavalt kaitseväe distsiplinaarkaristuste seadluse § 44.

Komandant.

§ 23. Garnisoniülemal ligem abiline garnisoniteenistuse alade ühikasjalisel korraldamisel ja läbiviimisel on garnisoni-komandant.

§ 25. Kui koosseisudes komandanti ei ole ettenähtud, siis määratakse komandandiks kohalik kaitseväeringkonna ülem.

§ 27. Komandant allub garnisoniteenistuse alal vahetult garnisoniülemale.

§ 28. Komandandi kohused on:

1/valvata, et garnisoni piirkonnas alaliselt või ajutiselt viibivad kaitseväelased täpsalt täidaksid distsipliini ja vältida korra nõudeid ja et nad oleksid riistetud vormikandmise reeglite järele;

2/valvata ja hoolitseda, et garnisoni vahiteenistuse alal ja garnisoni arestinajas kinnipeetavate areteeritute kohta maksvaid määrusi ja korraldusi täidaks täpsalt;

3/üksikasjaliselt välja töötada garnisoniteenistusse puutuvad kavad, plaanid ja tabelid, erilist rõhku pannes sellele, et teenistuse toimekonnad oleksid vähendatud minimumini ja väeosade ning asutiste vahel jaotatud otstarbekohaselt ja õiglaselt;

4/hoolitseda, et garnisoni piirkonnas peetunud kaitseväeosad, niisama ka ametiasjus sinna ilmunud üksikud ajateenijad kaitseväelased paigutataks viivitusega korteritesse, jaotades neid vajaduse korral kohalike väeosade ja asutiste vahel/§§ 325 ja 329/;

5/valvata erakorsete vahtkondade ja kodanlikele võimudele abianamiseks väljasaadetud meeskondade tegevuse järele, kui ta selleks garnisoniülmena korraldustega on volitatud;

6/seada kokku garnisoniülmena käsukirjad, korraldada garnisoniülmena tegevusalasse puutuvat kirjavahetust ja anda seda tenale isiklikult ette;

7/pidada garnisoni arestinajade, vahtkonnaruumide, nende inventari ning vahiteenistuse tarbeasjade arvet ning hoolitseda nende korrasoleku ja õigeaegse parandamise

eest;

8/pidada garnisoni arestimajas ja teistes tema valve alla antud karistusasutistes kinnipeetavate kaitseväelaste arvet;

9/hoolitseda sõjaväe surmuaedade korrashoiu eest;

§ 30. Juhul, kui keegi garnisoni piirkonnas alaliselt või ajutiselt viibivatest kaitseväelastest avalikkudes kohtades rikub distsipliini, sõjaväelist või üldist seltskondlikku korda, komandant võtab tarvitusele vastavad abinõud korra järelseadmiseks ja teatab korrarikkujast tema väeosa ülemale. Siin on komandandil korratuse lõpetamiseks erakorraline arsteerimise õigus komandandi ametikohast madalamatel ametikohtadel teenivate kaitseväelaste kohta. See on maksev ka tegelikult teenistusest vabastatud vormirühmadeid kandvate kaitseväelaste kohta. Kui käesolevas paragrahvis ettenähtud juhul sündmuse kohale on välja saadetud komandandi platsadjutant või mõni teine tema käsutuses olev ohvitser, siis teotseb viimane komandandi nimel ja tema korraldusi peavad asjaosalised täitma kui komandandi käsku.

Kaitseväelastega ühiselt korrarikkumisest osavõtnud eraisikud antakse üle komandandi või tema korraldusel väljakäsitatud ohvitseri poolt politsei korraldusse. Kõigist sarnastest juhtumistest komandant kannab ette garrisoniülemale.

§ 31. Kui garnisoni piirkonnas ajutiselt viibiv kaitseväelane/komandeerimisel, puhkusel j.n.e./komandandile teatab oma haigusest, kutsub komandant kaitseväge-, või selle puudumisel eriarsti ja laseb haige üle vaadata. Ülevaastust toimetanud arst esitab komandandile sellekohase tunnistuse.

Esitatud tunnistuse põhjal komandant registreerib haige komandantuuris ja palgutab tema kas kohalikku kaitseväge- või, kus seda pole, erahaigemajja, evakueerib või lubab haiget tema korteris ravitseda. Haigusest teatab vastava väeosa ülemale.

Juhul, kui haige jääb edasi üle puhkuse/komandeerimise/ tähtaja garnisoni piirkonda, komandant on kohustatud valvama, et ta pärast terveksaamist sõidaks viibimata välja oma teenistuskohale.

§ 32. Juhul, kui garnisoni piirkonnas puhkusel või komandeerimisel viibiv kaitseväelane ei saa välja sõita määratud tähtajaks oma teenistuskohale mõnel seaduslikul põhjusel, teeb komandant tema tunnistusele sellekohase märkuse,

teatab vastava väeosa ülemale viibimise põhjustest ja väeosa ilmumise tähtajast.

§ 34. Komandandi distsiplinaarvõim on ette nähtud "Kaitseväe distsiplinaarkaristuste seaduse" § 44.

Vahiteenistus.

Vahiteenistuse eesmärki, mõiste ja toimekonnad.

§ 38. Vahiteenistuse eesmärk on: 1/ riigivaranduse, isikute ja üldise julgoleku kaitse; 2/ areteeritute valvamine 3/ aauvaldused.

Vahiteenistuse - toimekonna valve või kaitse alla antud asju ja isikuid nimetatakse valve-eesmeteks.

§ 39. Vahiteenistus jaguneb garnisoni- ja väeosade siseniseks vahiteenistuseks.

Vahiteenistuse teostamine garnisoni väeosade poolt garnisoniülema korraldusel moodustab garnisonivahiteenistuse; väeosa enese poolt väeosallema korraldusel teostatud vahiteenistus moodustab väeosa sisenise vahiteenistuse.

Kõigi kaitseväe valve all olevate riikilike ja kaitseminsteeritud koskade valve-eesmete valvamine ja aauvaldused kuuluvad harilikult garnisoniteenistusse, kuna väeosade eneste varanduste valvamine väeosa sisenise vahiteenistuse hulka.

§ 40. Igaks ööpäevaks vahiteenistuse kandmiselt määratud meeskonnad ja üksikud kaitseväelased kokku moodustavad vahiteenistuse-toimekonna.

§ 41. Vahiteenistus jaguneb:

a/ vahikonna-teenistuseks ja

b/ valvkonna-/valvuri-/teenistuseks.

Vahiteenistuse teostamiseks määratakse:

1/ alalised vahikonnad,

2/ erakorralised vahikonnad,

3/ valvkonnad või valvurid ja 4/ pannakse valvamise kohused vastavaile korrapidajale või ametimeestele.

§ 42. Vahikonnaks nimetatakse kaitseväelastest koosnevad relvastatud meeskonda, kes käesolevas määrustikus ettenähtud korras vahiteenistuse ülesannete täitmiseks paneb välja tunnimehi vahipostile ja tarbekorral saadab välja piilureid.

§ 43. Alalisteks nimetatakse niisuguseid vahikondi, mis pannakse välja teatavate valve-eesmete juurde järjekindlalt kas kogu ööpäevaks või ainult ööks.

Alalised ööpäevased vahikonnad vahetatakse iga

24 tunni järele, kuna alaliste õiste vahtkondade teenistus kestab harilikult videvikust koiduni. Viimaste väljapaneku kellaja määrab perioodiliselt kindlaks garnisoniülem.

§ 44. Erakorralisteks nimetatakse niisuguseid vahtkondi, mis pannakse välja teatava aja jooksul ajutiselt valve alla võetavate esemete juurde. Erakorralised vahtkonnad võivad olla ööpäevased, päevased või öised.

§ 45. Tunnimeheks nimetatakse relvastatud kaitseväelast, kes on välja pandud või välja saadetud vahtkonnast vahipostile vahtkonnaülema või vahtkonnaülema õigustega isiku / korrapidaja / poolt kindla valvetelesandega.

§ 46. Vahipostiks nimetatakse kohta või piirkonda ühes kõigi nende esemetega, mis tunnimehele valvamiseks määratud.

Alaliste vahtkondade vahiposte, kuhu tunnimees välja pannakse terveks ööpäevaks kestvuseks, nimetatakse ööpäevasteks, kuna vahiposte, kuhu tunnimees pannakse välja ainult ööks - öisteks.

Õiste vahipostide tunnimehed ilmuvad määratud vahtkonnadesse/allüksuste korrapidaja juurde/veerandi tundi enne esimese vahetuse vahipostile mineku aega ja lahkuvad sealt kogu pärast väljapaneku aja lõpu vahtkonnaülema/allüksuse korrapidaja/ korraldajal.

Erakorralise vahtkondade vahipostid enakorrald võivad olla ööpäevased, päevased, või öised; tunnimeeste väljapaneku aeg päevastele ja öistele vahipostidele määratakse kindlaks erikorraldustega.

§ 47. Vahtkond koosneb vahtkonnaülemast ja sõduritest vahipostide arvu kohaselt. Täiendavalt garnisoniülema määramisel ka vahtkonnaülema abist, kuulipilduritest, saatetunnimeestest, piilureist ja käskjalast.

Tunnimehi määratakse iga ööpäevase vahiposti peale kolm vahetust, öisele vahipostile kaks vahetust. Vahtkonnaülema või määratakse ainult nendes vahtkonnadesse, kus vahtkonnaülemaks on ohvitser või kus vahtkonnaülemaal vahipostide rohke arvu või nende laialdase paigutuse tõttu võimatu on üksi tunnimeeste teenistust korralikult kontrollida.

Vahtkonnadesse, kus alaliselt kinni peetakse areteeritud, määratakse areteeritute saatmiseks tarviline arv saatetunnimehi. Käskjalg võib tarviduse korral neisse vahtkonnadesse määrata, mille ülem on ohvitser või kus

vahiall peetakse ohvitser/kv.ametnikke/.

§ 48. Vahtkonnatülemaks ja tema abiks määratakse, arvesse võttes valve-eseme tähtsust ja vahipostide arvu, ohvitser, allohvitser või sõdur garnisonitülena otsuse põhjal.

§ 49. Väheema tähtsusega kaitseväge varanduste/toitluskraamilaod j.n.e./valvamist, kui seda ei saa korraldada valvur-eraisikutega, võib korraldada üksikute valvuritega või nendest koosnevate valvkondadega.

§ 50. Valvkonnaks nimetatakse relvastatud kaitseväge-lastest koosnevat meeskonda, kes on pandud valvama mingit väheema tähtsusega kaitsevägealist valve-eset ja kes oma ülesande täitmiseks paneb välja valvureid valvepostidele.

Valvkonna koosseisu harilikult määratakse:

1/ iga valveposti peale, mis asub väeosa piirkonnas või selle läheduses, 2 vahetust valvureid iga ööpäeva peale;

2/ iga valveposti peale, mis asub kaugel väeosa asuko-
hast/teises asulas/ ja kuhu iga 24 tunni järel uue valv-
konna väljasaatmine sünnitab raskusi 2 vahetust kahes
järjekorras, s.o. 4 kaitseväge-last iga valveposti tarvis.

Valvkondade tülemateks määratakse harilikult kapraleid ja reamehi.

§ 51. Valvepostiks nimetatakse kohta või piirkonda ühes kõigi nende esemetega, mis valvuri valve alla antud.

Valvepostid võivad olla ööpäevased, päevased või öised.

§ 52. Valvuriks nimetatakse relvastatud kaitseväge-last, kes on välja pandud või välja saadetud valvepostile kindla valveülesandega.

Valvurid pannakse välja kas valvkondadest, vahtkonda-dest/ kui valvurid vahtkonnatülemale allutat/ või allüksus-
test, mille korrapidajale see ülesandeks tehtud.

§ 53. Garnisoni-vahiteenistuse täitmise revideerimi-
seks määratakse garnisonitülema korraldusel ohvitser -
vahtkondade revident.

Valve-esemete liigid.

§ 54. Vastavalt oma tähtsusele valve-esemed jagunevad valve suhtes viide liiki:

I liik. 1/ Riigivanema korter;

2/ Riigikogu hoone istungijärgu ajal;

3/ Vabariigi Valitsuse koosolekuruumid/hoone/;

4/need keskasutiste ja diviiside relvade, laskemoona ja lõhkeainete laod ja muud valve-esemed, mis kaitseministri poolt I liiki kuuluvateks määratud.

Kõik sellesse liiki kuuluvad valve-esemed on iseäralise sõjalise või riiklise tähtsusega.

II liik. 1/Need relvade laskemoona ja lõhkeainete laod, mis ei kuulu I liiki ja mis asuvad väljaspool kasarmute piirkondi;

2/garnisoni arestinajad;

3/väeosade arestinajad ja ruumid, kui seal kinni peetakse kohtuotsuse põhjal või eeluurimise all olevaid areteeritud.

III liik. Relvade, laskemoona ja lõhkeainete laod kasarmute piirkondades.

IV liik. Kõik keskasutiste, diviiside ja väeosade toitlus- ja kraami-laod väljaspool kasarmute piirkondi.

V liik. Toitlus-, kraami- ja küttepuude-laod j.n.e. kasarmute piirkondades ja kõik allüksuste laod kasarmutes.

§ 55. Vastavalt eelmises § 54 tähendatud valve-esemete liikidele valve korraldatakse järgmiselt:

I liigi valve-esemete juures:

vahtkonnaülema ohvitser või üleajateeni ja allohvitser; tarbekorral vahtkonnaülema abi - allohvitser; sõdureid tunnimehi kolm iga ööpäevase ja kaks iga öise vahiposti jaoks; sõdureid piirkondade jaoks ja kuulipildureid tarvilikul arvul.

II liigi valve-esemete juures:

vahtkonnaülema ohvitser või allohvitser; tarbekorral vahtkonnaülema abi - allohvitser või sõdur; sõdureid-tunnimehi kolm iga ööpäevase ja kaks iga öise vahiposti jaoks. Tarbekorral võib päevaajaks vahiposti ühendada.

III liigi valve-esemete juures:

vahtkonnaülema kohuseid täidab vahipostile ligema allüksuse korrapidaja; sõdureid-tunnimehi kaks iga vahiposti jaoks; tunnimehed pannakse välja ainult ööks; päeval valvab neid eseneid korrapidaja ise, tema abi või selleks määratud valvur.

IV liigi valve-esemete juures:

valve tarviduse järele kas alaline või ainult öösi valvurite või valvurite-eraisikute abil.

V liigi valve-esemete juures:

alalist järelevalvet teostab selleks määratud valve-esemete ligema allüksuse korrapidaja või vastav ametinees.

§ 59. Iga vahtkonna jaoks eraldi peab olema vahipos-

tide tabel/vorm nr. 2/ ja vahipostide plaan.

Vahipostide tabelis kirjeldatakse üksikasjaliselt erikohused vahtkonnale, selle toimkondlastele ja tunnimeestele igal üksikul vahipostil, arvesse võttes kohalikke olusid ja eritingimusi.

Vahipostide plaanil näidatakse valve-esemete asetus, valvepiirkonnad ühes tunnimeeste asukohtadega või liikumisteedega viimases ja tarbekorral ka tunnimeeste vahetamiskohad.

§ 60. Vajavõttes kõigist vahipostide tabelitest erikohuste äraõppimiseks peavad olema väeosades, kes vahiteenistust kannavad, vähemalt igas kompaniis.

Vahiteenistuse vorm, rakmed, relvastus
ja laskemoon.

§ 70. Garnisoni vahiteenistuse kandmisel peab olema:
1/ shvitseridel - välivorm, võõrihm ühe õlarihmaga ja püstol/revolver/tupega; padruneid: 7 püstolis/revolvris/ ja 25 tagavaraks;

2/ allohvitseridel ja sõduritel - välivorm, võõrihm ühe padrunitaskuga, püss täägiga ja padruneid 30;

3/ sõduritel, kes relvastatud kuulipildujaga, vastavad rakmed ja 18 kasetti/5 linti/padruneid iga kuulipilduja peale.

Kõigil püssidega relvastatud vahiteenistuse toimkondlastel peavad olema kogu vahiteenistuse kandmise aja täägid püsside otsas.

Garnisoniülerna erilisel korraldusel võib olla mitmel asemel kiiver/talvel sooja alusega/.

Mõõka kannavad need vahtkonnad, kus see garnisoniülerna poolt määratud, võõrihm on siis kahe õlarihmaga.

§ 71. Vahiteenistuse toimkonna vaatusele määratakse toimkond garnisoniülerna korraldusel kas kuubes/pluusides/ - palitud kokkuvõlitud üle õla - või palitudes, vastavalt ilmastikule.

§ 72. Kui toimkonna vaatuse oli määratud kuubes/pluusides/ ja vahepeal algas sadu, siis palitud pannakse selga toimkonna vastust toimetaja korraldusel.

Kui sadu algab teel vahtkonna asukohta, pannakse palitud selga vahtkonnaülerna korraldusel.

§ 73. Vahtkonnaruumis viibivate vahtkonna kaitseväljaste riietuse, relvastuse ja rakmete kohta maksavad järgmised reeglid:

1/ palituid ja nütse/kiivreid/harilikult ei kanta, kuid need peavad olema kindlaks määratud kohtadel alati kiepürast;

2/ püstoliga varustatud kaitsevõelased peavad olema alati rakmeis ja püstoliga; mõõgad, kui need olemas, - vööli;

3/ vintpüssidega relvastatud kaitsevõelastel peab olema vöörihm ja padrunitasku vööli, püss püramiidis;

4/ kuulipilduritel oma erirakmed olgu naha võetud, kerged kuulipildurid püramiidis, rasked - vahtkonnaüleena poolt kindlaks määratud kohal.

§ 74. Tunnimehed on vahipostidel: talvel - alati palitutes, suvel - kuubes/ pluusides, palitud vahtkonna ruumis/, sealjuures vähena õhusoojusega kui + 12° C või suurena õhusoojusega, kuid külma tuulega vahtkondade revident võib lubada ka suvel tunnimeestel olla palitutes.

Talvel suurema külraga kui -6° C tunnimehed kannavad postikasukat ja vilte. Vähena külraga, kuid külma tuulega kantakse sama riietust ja jalatsaid vahtkondade revidendi korraldusel.

Kasukas tunnimees paneb vahipostil ise selga rakmete peale; asudes relva käsitanisele kasukas visatakse esinesel võimalusel ära. Vildid pannakse jalga vahtkonnaruumis.

Vihmase ilmaga tunnimehed kannavad vihmapalituid rakmete peal. Kui kuiva ilmaga vahipostile minnes tunnimehel on kaasas vihmapalitu, kantakse seda käel; vahipostile asumisel pannakse ta vahipostikappi.

Tarvilikult köetud sisemistes ruumides tunnimehed on alati kuubes/ pluusides/.

§ 75. Tunnimehe relv vahipostil peab olema alati korras, laetud ja tegevusvalmis. Vene püss laetakse nelja, inglise püss viie padruniga nii, et rauas padrunit ei oleks ja kukk oleks alla lastud.

Püssid laetakse ja tühjendatakse § 137 ettenähtud korras.

Padrunitasku kaane kinnised peavad olema kinni.

Tunnussõna.

§ 76. Tunnussõna on salajane sõna, mis võimaldab vahtkonnale kindlaks teha, kas tulnud vahetus tõesti on volitatud selleks vastava ülema poolt.

Tunnussõnaks määratakse sõjaväe elust-olust võetud nimetus.

§ 77. Tunnussõna määrab iga päev garnisoniülema järgmiseks päevaks ja annab teada komandandile laialisaatmiseks vastavatele väeosaadele.

§ 78. Tunnussõnade laialisaatmiseks lutsub komandant kust vahtkondade revidendid määratud, volitustega vastuvõetavad välja ja annab neile tunnussõnad kätte kinnipitseeritud ümbriutes.

Väeosade adjutantid, saades komandandilt tunnussõnad, saadavad iga päev aegsasti enne toimikonna vaatust vana ja uue tunnussõna uuele vahtkondade revidendile kinnipitseeritud ümbrikus, peallkirjaga: kapten/leitnant/NH.... tunnussõnadmaiks 19...2.

Toimikonna vastusel tunnussõnad antakse vahtkonna ülemale § 106 ettenähtud korras.

§ 79. Tunnussõnade hoidmisega peab olema härmiselt ettevaatlik ja kaitsevõelased, kellele nad on tehtud teatavaks, vastutavad, et keegi kõrvalistest isikutest neid teada ei saaks.

Garnisoni vahtkondade allurus ja revideerimiskord.

§ 80. Garnisoni vahiteenistusse määratud kaitsevõelased loetakse väljaspool oma alaliste ülemate käsutust vahiteenistuse kandmise ajal/§§ 105, 119, 152 ja 250/.

Selle aja kestvusel alalised garnisoni vahtkonnad ja muud garnisoni toimikondlased alluvad garnisoniülemale, komandandile ja vahtkondade revidendile.

Erakorralised garnisoni-vahtkonnad alluvad garnisoni-ülemale, komandandile ja ülemale, kelle korraldusel nad kohale välja pandi; auvahtkonnad alluvad peale selle veel isikutele, kelle juurde nad välja pandud.

§ 81. Garnisoni vahtkondade revident on garnisoni-ülemal korraldusel iga 24 tunni peale määratud ohvitser kogu garnisoni või teatava piirkonna vahtkondade ja valvkondade teenistuskohuste täpsa täitmise järele valvamiseks ja nende tegevuse revideerimiseks.

Vahtkondade revideerimiseks määratakse harilikult väeosa korrapidaja ohvitser, kelle läheduses vahtkonnad asuvad.

Tarbekorral võib garnisoniülemal korraldusel vahtkondade revidendiks määrata eraldi ohvitseri, kellel on kindlaksmääratud asukoht.

§ 82. Eraldi asuvate tähtsamate vahtkondade juurde, kus vahtkonnatülemat ohvitseri ei ole, garnisonitülem võib oma korraldusel määrata üks ohvitseri, kes harilikus olukorras vahtkonnatülema kohuseid ei täida, kuid kellel on vahtkonna käsutamise ja järelvalve õigus ja kes vahtkonna tegevusse astumise korral selle juhtimise võtab oma kätte.

§ 83. Peale garnisonitülema, komandandi ja vahtkondade revidendi vahtkondade revideerimise õigus on:

- 1/ nendel tülematel, kellele vahtkonna meeskond /vahtkonnatülema alluvust ei arvestata/allub alaliste teenistuse korras, alates kompaniitülemast;
- 2/ kaitseministri poolt kirjalikult volitatud isikutel;
- 3/ diviisi staabitülemal ja
- 4/ komandandi volituseel komandandi platsad ja tandidil.

Rühmatülemal on vahtkonna revideerimise õigus ainult siis, kui vahtkond terves koosseisus on temale alluvast rühmast.

§ 84. Riigivanema ja §§ 80, 82 ja 83 tähendatud isikute vahtkonnaruumi ilmumisel vahtkonnatülem rivistab ärkvel olevad vahtkonna toimekondlased relvadega ja annes komando "Valvel!" esineb ettekandega.

- 1/ Tallinna garnisoni arestinajas:
" Hürra Riigivanem/kindral, kolonel/, Tallinna garnisoni arestinajas vahtkonna koosseis: üks ohvitser ühe allohvitser ja 11 sõdurit. Areteeritud: 3 ohvitseri, 10 üleajateenijat ja 31 ajateenijat.

Minu vahiteenistuses olemise ajal vahtkonnas ja vahipostidel erakorralisi juhtumisi ei ole olnud/või juhtus see ja see/

- 2/ II diviisi laskenoona ladude juures:

" Hürra kolonel/major, leitnant/, II diviisi laskenoona ladude vahtkonna koosseis: 1 allohvitser ja 9 sõdurit.

Minu vahiteenistuses olemise ajal vahtkonnas ja vahipostidel erakorralisi juhtumisi ei ole olnud/või juhtus see ja see/.

Revideerijal on aga õigus kõiki vahtkonnaruumis viibivaid vahtkonna toimekondlasi lasta rivistada.

§ 85. Vahipostide revideerimisel läheb revideerijaga kaasa vahtkonnatülem või tema abi.

§ 86. Vahtkonna revideeriija on kohustatud vahtkonna-lehte kirjutama revideerimise aja ja tagajärjed.

§ 87. Lui garnisoniülema, komandant, vahtkondade revident või ülema, kellele tunnines allub alalises teenistuskorras, märkab tunnimehe kõrvalekaldumist ettenähtud reeglitest, siis on tema kohustatud tegema tunnimehele meeldetuletuse. Kõik teised ohvitserid ja vanemad on kohustatud teatama väärnähtusest vahtkonnale, tunnimehe poole isiklikult mitte pöörates.

Juhul kui tunnines oma vahiposti on jätnud oma valveta ja kaitseta/nüüd, nagamine postil/, on kohustatud kõik kaitsevälalased teatama sellest vahtkonnale.

§ 88. Vahiteenistuse toimekonnas viibimise ajal on keelatud määrata toimekondlastele karistusi ja neid täide viia.

Vähenate süütegude ja üleastumiste eest nenad võetakse vastutusele pärast toimekonnast vabanemist.

Suurena süüteo toimepanemisel kõrvaldatakse süüdlased ajaviitmata vahiteenistusest.

Väeosa sisemine vahiteenistus.

§ 89. Väeosa sisemise vahiteenistuse kohta on määratud garnisoni määrustiku reeglid järgnevas paragrahvis ettenähtud eranditega.

§ 90. Väeosa sisemise vahiteenistuse alal väeosatülemal on garnisoniülema õigused.

Väeosa vahtkonnad alluvad väeosa korrapidajale või vahtkondade revidendile. Korrapidajale allohvitserile nad ei allu.

Välisvalvurid alluvad vahetult vastava allüksuse korrapidajale/kui väeosatülemal pole korraldanud teisiti/, kes esimeses vahetuse isiklikult valvpostile või valvealale paigutab ja järjekorralised vahetused allüksuse ruumist välja saadab.

Tunnussõnad määratakse väeosatülema poolt.

Alalised vahtkonnad.

Toimekonna vaatus.

§ 94. Garnisoni vahiteenistusse määratud kaitsevälalaste teadmiste kontroleerimiseks, nende relvastuse, laske- noona, riietuse ja rakmete järelevaatamiseks tehakse toimekonna vaatus.

§ 95. Toimekonna vaatus tehakse harilikult koos kogu garnisoni vahiteenistuse toimekonnale.

Garnisoni toinkonna vaadust võib toimetada ka ühiselt väeosade teenistustoimkondade vaadusega.

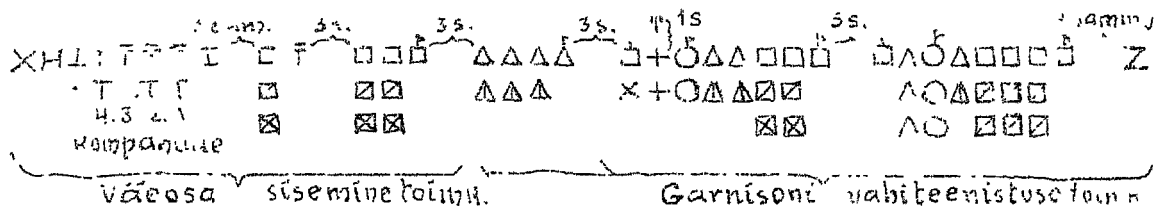
§ 96. Toinkonna vaaduse aja ja kohad määrab kindlaks ning avaldab käsukirjas garnisoniülem. Harilikult tehakse vaadust kell 1400 nii, et toimkonda minejail oleks võinaks läbi võtta ennelõunased õppused ja lõunat süüa.

§ 98. Õistele vahipostidele määratud kaitsevaelased harilikult toinkonna vaadusest osa ei võta, kuid silmas pidades nende tunnimeeste väljapaneku seega ja toinkonna vaaduse tegemise kellaaega, garnisoniülem võib ka vastupidiselt korraldada.

§ 100. Toinkonna vaaduse teeb harilikult vahtkondade revident. Kui garnisoni toinkonna vaaduse teeb väeosa korrapidaja, siis harilikult tehakse garnisoni ja selle väeosa toinkonna vaadus ühiselt.

Toimkonnad vaaduseks rivistatakse joonele, alates paremalt.

Vahtkondade, valvkondade ja üksikute toimkondlaste rivistus toinkonna vaadusel.

Märkiäe seletus.

<p>□¹ - vahtkonnaülem</p> <p>□ - vahtkonnaülema abi</p> <p>□ □ □
1 2 3 - tunnimehed.
vahetus.</p> <p>△ - valvkonna ülem</p> <p>△ △
1, 2. - valvurid
vahetus.</p>	+ - kuulipildur ∣ - kuulipilduja X - käskjalg. I - väeosa korrap.ohvitser. T - allüksuse korrapidaja.

tiivaga neli sammu paremale, parena tiiva vahtkonna ülemast toinkonna teise viiru joonel.

Toinkonna vaatusel hoitakse püssid ja lased kuulijaid ja dujad jalal.

§ 104. Vahtkondade revidendi ilmunisel vaatus-le, vanem toinkonnas olevatest annab komando "Toinkond tervituseks - valvel, paremale/vasakule, vaat!", mille järel kõik vaatusel olijad asuvad seisangusse "valvel", orkester mängib marssi.

Selle järel revident asub toinkonna revideerimisele, kusjuures on kohustatud üldiselt selgusele jõudma, kas kõik toinkonnad on kohal ning vastavates koosseisudes, kas mehed oma kohuseid teevad, kas on kõik toinkondlased relvastatud nõuete kohaselt, kas relvad, laskemoon, riided ja rakmed on korras.

Vajaduse korral annab täiendavaid seletusi, aset kõrvaldada puudused või nõuab vastavast allüksusest puudulikult ettevalmistatud meeste asemele teadlikumad.

§ 105. Revideerimise lõpetanud revident/toinkonna vaatus- tegija/läheb rinde keskkohta ette 10-15 sammu kaugusele ja annab komando "Signaal!", mille peale signalist/orkester/mängib "kogu".

"Kogu" mängimise momendist garnisoni toinkond allub ja täiendatud ülenatele.

Kui toinkonna vaatusel signalist/orkestrit ei ole, garnisoni toinkond läheb täiendatud ülenate aruavusse momendist, mil revident annab komando "Vahtkonnaülenad, ette - käies marssi!" /§ 106/.

§ 106. Pärast signaali "kogu" revident annab komando: Vahtkonnaülenad, ette, - käies marssi. Sellele komando järelle vahtkonnaülenad lähevad otsenat teed revidendi juurde. Parena tiiva vahtkonnaülelem jääb seisma revidendi vastu kahe sammu kaugusele, teised esimesest vasemale, joonel, koondatud intervallidega, asuvad seisangusse "valvel" ja lasevad kiied alla. Revident annab vahtkonnaülelema teed seadeli tunnussõnaga ja jõuab selgusele, kas vahtkonnaülenad tunnussõnadest on aru saanud; tarbekorral annab ka teisi vajalisi seletusi ja näpunäiteid.

§ 107. Pärast tunnussõnade täiendamisest revident annab komandod:

1. "Vahtkonnaülenad, kohtadele - käies marssi!", mille järel viimased pööravad ümber ja võttes kiied tervituseks lähevad otsenat teed oma kohtadele;

2/ "Toimkond, - parem pool! Vabalt! Rihmale!" - Toimkond täidab komandod jalaväe määrustikus ettenähtud korras.

3/ "Toimkond, asukohtadesse - käies marssi!", mille järel kogu toimkond vahtkondade ja allüksuse toimkondade kaupa liigub määratud asukohtadesse; signalist mängib marssi.

§ 108. Toimkonna vaatuselt lahkumisel, samuti ka muudel liikumistel väljaspool vahtkonnaruumi, vahtkonnad liiguvad jalaväe määrustikus ettenähtud korras, pidades kinni reeglitest liikumise komandode kohta tänavatel.

Vahtkondade ja esimese vahetuse tunnimeeste vahetus.

§ 110. Vahetatava vahtkonna asukohta jõudnud uus vahtkonnaülem rivistab oma vahtkonna maha ette, kus asub vahtkonnaruum, rindega vastu sissekäiku nii, et rivi ja maha vahele jääks vaba ruum vana vahtkonna rivistamiseks, laseb võtta relvad jalale, jätab endale asetäitja ja läheb vahtkonnaruumi, kus esitab end vana vahtkonna ülemale, teatades tuleku põhjuse ja vana vahtkonna tunnussõna. Vana vahtkonna ülem vastab oma auastme ja nime ninetamisega ainult siis, kui tunnussõna on õige. Pärast seda uue vahtkonna ülem lahkub ruumist ja asub oma vahtkonna paremale liival.

§ 111. Uue vahtkonna liginemisel majale, kus asub vahtkonnaruum, vana vahtkonna ülem rivistab oma vahtkonna ruumis.

Selgusele jõudnud, et tulnud vahetus on õige, vana vahtkonna ülem viib oma vahtkonna ruumist välja, rivistab uue vahtkonna vastu 5 - 10 sammu kaugusele, nii et vana vahtkonna parem tiib jääb vastu uue vasakut tiiba ja asub ise paremale tiivale.

Pärast vana vahtkonna rivinemist mõlemad vahtkonnaülemad, vana vahtkonnaülem algatusel, annavad tervituseks üheaegselt komando "Tervituseks valvel!"

Vastastikku tervitamine kestku 3 - 5 sekundit. Vana vahtkonna rivistamisel uue vahtkonna vastas ja vahtkondade vastastikku tervitamise ajal ilmuvatele ülematele ja revideerijatele tervituskomandosid ei anta.

§ 112. Pärast vastastikku tervitamist uue vahtkonna ülem viib oma vahtkonna ruumi, kuhu läheb ka vana vaht-

konna ülen, jättes endale asetüitja. Tarbekorral viiakse vana vahtkond kõrvale.

Ruunis uue vahtkonna ülema korraldusel pannakse selleks määratud kohtadele vahipostile mitte kaasaskantavad asjad, laaditakse esimese vahetuse tunnimeeste püssid/§ 137/ ja vajaduse korral pannakse selga või võetakse kaasa/§ 74/ vahiposti üleriided.

Pärast muude tarviliste korralduste tegemist uus vahtkonnaülen läheb vahtkonna tunnimeestega ja piiluritega vahipostidele. Temaga kaasa läheb vana vahtkonnaülen, kes liikumisel asub üks samm paremal uue vahtkonna ülenast. Püssid kantakse rihmal.

Kui uus vahtkonna ülen tunnimeestega ja piiluritega on ruunist lahkunud, viiakse vana vahtkond ruumi.

§ 113. Tunnimeeste vahetamise kohast vahipostil/§§ 123 ja 124/ harilikult 15 sammu kaugusel/sisemisil vahipostil naja ees/uus vahtkonnaülen jätab kaasas olevad tunnimehed ja piilurid seisma ning annab komando "Mr....vahiposti tunnimehed, ette - käies marss!" Selle komando järelle vana tunnimees pöörab näo läheneva vahetuse poole ja võtab seisangu "valvel", kuna nimetatud vahiposti uued tunnimehed vahtkonnaülemate järelle vahetatava tunnimehe juurde liiguvad. Teiste vahipostide tunnimehed ja piilurid jäävad seisangusse "vabalt".

§ 114. Jhe sammu kaugusel vanast tunnimehest vahtkonna ülen jätab posti tunnimehed seisma nii, et esimese vahetuse tunnimees asuks vahetatava tunnimehe vastas ning vahtkonnaülenad asuvad vastanisi kahele poole tunnimehi vana ja uue tunnimehe vahekohta.

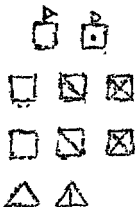
Selle järelle vana tunnimees annab üle vahtkonnaülemate juuresolekul esimese vahetuse tunnimehele kõik vahiposti kohta käivad korraldused ja valvatavad esemed. Vastuvõtmisel kontrolleriib uus tunnimees, uste akende, lukude, plombide või pitsatite ning sideabinõude korrasolekut, tutvub vahiposti kaitsereeglitega ja selle ümbruse iseäraldustega. Vahiposti vastuvõtmise ja kontrollerinise juures viibivad ka teise ja kolmanda vahetuse tunnimehed.

Vahiposti vastu võtnud, uus tunnimees võtab püssi rihmalt ja kui vanal tunnimehel oli postikasukas seljas, võtab üle ka viimase ning paneb selga. Pärast seda uue vahtkonna ülen, andes teise ja kolmanda vahetuse tunnimeestele komando "Minu järelle - käies marss!", viib nad vahtkonna juurde ja rivistab selle vasakule tiivale.

Tunnimeeste rivistus vahipostidele
lähenedisel ja vahetusel.

1. Rivistus vahiposti lähenedisel:

a/ üksiktunnimeeste vahipostidele.

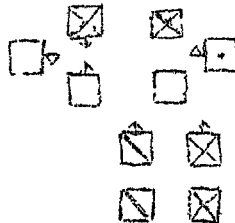
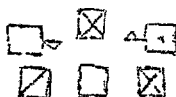

b/ paaristunnimeeste vahipostidele.

2. Rivistus vahipostide vahetusel:

a/ üksiktunnimeeste vahetusel.

b/ paaristunnimeeste vahetusel.

Vahetatav tunnimees.Vahetatavad tunnimehed.Märkide seletus.
 - endise vahtkonna ülem.

   - postivanemad.

Teised märgid lisa nr.7 järele.

Asudes ise vana vahtkonnaülemaga § 112 ettenäht.kohale, viib vahetused ja piiluriid järgmise vahiposti juurde. Vana tunnimees aga võtab püssi rihtmale ja oma vahtkonna-ülana komando järele "Vahtkonnaruumi - käies marss!", lähneb otsemat teed vahtkonnaruumi. Padrunid võtab tema püssist välja pärast vahtkonnaülema tagasitulekut, viimase käsul/ § 137/.

Samas korras vahetatakse kõigi järgmiste vahipostide üksiktunnimehed.

§ 116. Pärast kõigi vahipostide vahetamist uus vahtkonnaülelem viib teise ja kolmanda vahetuse tunnimehed ja pilurid vahtkonna ruumi. Enne nende ruumi jõudmist lahkuvad sealt need vana vahtkonna kaitseväelased, kelle relvad laadimata. Laetud relvadega tunnimehed lahkuvad siis vahtkonna ruumist, kui nad oma vahtkonnaülema juuresolekul on padrunid välja võtnud. Kui ruum lubab, võib vana vahtkond jääda kuni vahetuse lõpuni vahtkonnaruumi.

§ 117. Viimase vahiposti vahetamise momendist uus vahtkonnaülelem on vastutav täiel määral vahtkonna ja kõikide vahipostide julgeoleku eest.

§ 118. Vahetuselt tagasi jõudnud, laseb vana vahtkonnaülelem oma vahtkonna viimase vahetuse tunnimeestel püssid tühjaks laadida ja saadab mehed ruumist välja /§ 116/. Pärast seda annab üle uuele vahtkonnaülemale allkirja vastu

1/ § 149. ettenähtud vahtkonnaülema hoole all olevad juhised, plaanid ja tabelid;

2/ vahtkonnaruumi ja selle sisseseade inventari nimesliku järele;

3/ kui vahtkonna juures on arestiruum, siis ka areteeritud nimeliselt areteeritute raamatu järele ning arestiruumid ja nende sisseseade /§ 184/.

§ 119. Pärast § 118 tähendatud vastuvõtmist uus ja vana vahtkonnaülelem kirjutavad alla vahtkonnalehele, kus juures esimene teeb vastavad märkused tema poolt leitud puuduste kohta. Selle järele vana vahtkonnaülelem viib oma vahtkonna kasarmusse /§ 108/.

§ 120. Kui uus vahtkonnaülelem leiab vahipostide või teiste esenete vastuvõtmisel puudusi, mis võivad segada korralikku vahiteenistuse pidamist, toimib ta § 180 kohaselt ja teatab sellest viibinata vahtkondade revidendile ja komandandile.

Tunnimeeste paigutus ja asukohad.

§ 121. Tunnimehed on sisemised või välimised, vastavalt nende paigutusele ruumis või väljas. Need omakorda on paigalised või liikuvad, üksik- või paaristunnimehed, vastavalt ülesannetele ja arvule.

§ 122. Igal välisvahipostil peab olema vahipostikapp vahiposti üleriete hoidmiseks, kui need ei ole tunnimehel seljas.

§ 123. Üksikul välisvahipostil pannakse vahipostikapp uksest vasakule vastu seina, seljaga seina poole.

§ 124. Tunnimeeste seisnise kohad, liikumise piirkonnad ja vahipostikappide asetamispaigad vahipostidel ning tarbekorral ka tunnimeeste vahetamiskohad määratakse kindlaks ja märgitakse ära vahipostide plaanil.

Tunnimeeste vahetamine.

§ 126. Tunnimehed vahetatakse normaalselt iga kahe, valvurid iga nelja tunni järele. On vaikse ilmaga külma rohkem kui -15°C , siis vahtkonnaülema korraldusel, kõva tuule ja tuisuga ka vähema külmaga vahtkondade revidendi korraldusel, vahetatakse tunnimehed ja valvurid ühe tunni järele, mille kohta vahtkonnaülem teeb märkuse vahtkonnalehte, ära näidates nimelt, millise aja jooksul tunnimehi või valvureid vahetati ühe tunni järele.

§ 127. Enne vahipostidele väljasaatmist vahtkonnaülem rivistab järjekorralise vahetuse tunnimehed, tuletab neile meelde kohused, kontroleerib teadmisi, vaatab järele laskemoona, laseb enda juuresolekul laadida püssid/§137/, ja korandoga "Vahipostidele - käies marss!" käsutab tunnimehed otsemat teed neile määratud vahipostidele.

§ 128. Vahipostile jõudmisest signaliseerivad vahetama saadetud tunnimehed vahiposti elektrikella abil vahtkonnaruumi vahetatava tunnimehe juuresolekul ja võtavad vahipostid vastu § 114 ettenäht. korras.

Kui vahetamise ajal uus tunnimees vahipostil leiab korratusi, kutsub ta välja vahtkonnaülema. Sarnasel korral vana tunnimees täidab oma kohuseid edasi kuni vahtkonnaülema korralduseni.

§ 129. Vahtkonnaruumi jõudnud, vahetatud tunnimees kannab ette vahtkonnaülemale kohuste ja vahiposti üleandmist ning vahipostil tähelepanud juhtumustest. Vahtkonnaülema järelvalve all võtab ta püssist välja padrunid ja asetab püssi määratud kohale.

Sisekord vahtkonnas.

§ 131. Vahtkonna koosseisu kuuluvatel kaitseväelastel on keelatud vahtkonnaruumist lahkuda ilma vahtkonnaülema loata. Nemad peavad alaliselt, ka magades olema ettenäht. vormis ja kandma vastavaid rakmeid.

§ 132. Pooled vahtkonnaruumis olevatest vahtkonna toimkondlasist võivad magada nii päeval kui ööl, kuid garnisoniülendal on õigus lubada päeval magada rohkemal kui poolel vahtkonnal ja nõuda pimedal terve vahtkonna ärkvelolekut.

Magamise ja ühetaoliselt joobest vahtkonna toimkondlaste vahel korraldab vahtkonnaleht. Vahtkonnades, kus on kolm vahetuot tavaliselt korraldab vahtkonnaleht magavad need tunnimehed, kelle järjekord on vahitostile määratud.

Kui vahtkonnaleht on alati ja korraldajad on vahtkonnaruumis jätavad, võivad nad korraldada magada tingimusel, et teenistustööd ei oleks peetud selle ajal et kannataks. Kui alati ei ole vahtkonnaleht magada võivad nad ka 1700 ja 2000 vahel magada, et vahetuote võtjagaastriest ja nende vahetuoteist korraldab terve ipiklikult. Magamise ajaks ta jätavad endale esimese järjekorralise asetäitja.

Vahtkond/ku magama, pool poolt vahitostile vahtkonnalehtes korras kogumises ja tegelemise astumiseks.

§ 133. Vahtkonnaruumis peab valiksema kindel kord ja distsipliin. Seal on keelatud laulmine, muusika ja igasugused hasartlõngad. Õiguse võib ainult komandandi poolt lubatud minna. Sinna on keelatud sinise viia ja tarvitada joovestavaid jooke ning uupastavaid esineid.

Vahtkonnaruumid ja nende ümbrus peavad olema puhtad ning ruumides terviline soojus ja valgustus.

§ 134. Vahtkonnades, kuhu eraldi kojameest ei ole määratud, korraldab ruumide puhastamist, lütmist ja valgustamist vahtkonnaleht vahtkonna toimkondlastega.

§ 135. Vahtkonnaruumi soojendamiseks, valgustamiseks ja puhastamiseks tarvilikkude asinete ja abinõude puudumisest vahtkonnaleht kannab viibimata ette vahtkonnade revidendile ja teeb vastava märkuse vahtkonnalehte.

§ 136. Kõik vahtkonnaruumis olev varandus kui ka vahtkonna toimkondlaste poolt kaasatoodud asjad hoitakse korralikult ja kindlaks määratud kohtadel. Relvad hoitakse püramiidis, ilma mingisuguste kateteta ja alati korras.

§ 137. Relvade laadimisega ja padrunite väljavõtmisega vahtkonna toimkondlased peavad olema eriliselt ettevaatlikud, tehes seda ainult vahtkonnaleht juuresolekul, ja nii, et relvade rauaotsad oleksid suundunud sinna, kus kogemata tekkinud paugu tagajärjel ei juhtuks õnnetust.

§ 138. Pimedä algusest kuni hommiku valgeksminekuni vahtkonnaruumi uksed hoitakse seestpoolt riivis ja ketis ning avatakse vahtkonna koosseisu mittekuluvaille ainult vahtkonnatüüma korraldusel.

Sisselaskmine vahtkonnaruumi.

§ 139. Pääle vahtkonna koosseisu kuuluvate kaitseväge-laste kedagi vahtkonnaruumi sisse ei lasta, välja arva-tud:

1/ Riigivanem ja kõik need, kellel on vahtkonna revi-deerimise õigus;

2/ kes on vastava loa või volituse põhjal õigustet kiima vahtkonnaruumis, või vahtkonna valve alla kuuluva-tes ladudes ja ruumides/§§ 196 ja 197/;

3/ kellel luba areteeritutega kokkusaamiseks/§191/;

4/ kellel tarvidus vahtkonnaruumi pääsemiseks edasi-lükkamatu iseloomuga teenistuse asjus ja kes on varustet komandandi vastava loaga;

5/ vahtkonnatüüma ja areteeritud ohvitseride teenijad toidu ja muude lubatud asjade toomiseks.

§ 140. Riigivanemat ja kõiki neid isikuid, kellel revi-deerimise õigus, lastakse vahtkonnaruumi igal ajal, kui vahtkonnatüümen neid näo järele tunneb. Vastasel korral ta küsib nendelt tunnussõna ja isikutunnistuse, mis revi-deerijal peab alati kaasas olema. Teisi isikuid laseb vahtkonnaruumi ainult siis, kui ta isiku on kindlaks tei-nud ja ilmuamise põhjuse leidnud olevat seadusliku.

Vahtkonnast väljasaadetavad piilurid.

§ 144. Vahtkonna koosseisu määratud piilkond või üksikud piilurid kantakse sisse vahtkonnalehte ja nende kohused on ettenähtud postitabelis.

Tarviduse korral vahtkonnatüümen võib määrata üksikuid piilureid või piilkondi ka nendest tunnimeestest, kes tulnud viihase vahetusena vahipostidelt või muudest vahtkonna toimkondlasist, kes ei täida otsekoheseid valvetülesandeid.

Neile piiluritele võib teha ülesandeks:

1/ tunnimeeste vahiteenistuse täitmise järele vaata-nise;

2/ vahtkonnaruumi ja vahipostide ümbruskonna läbivaat-mise;

2/ vahtkonnaruumi ja vahipostide ümbruskonna läbivaatamise;

3/ iseäraliste juhtumuste selgitamise vahtkonnaruumi või vahipostide ümbruskonnas.

Väljasaadetavate piilurite arvu, väljasaatmise aja, liikumistee ja ülesanded vastavalt postitabelile ja tarvetele määrab vahtkonnaleht, milles peab olema, et vahipostide kontroleerimine on tema enese peamine ülesanne.

Piilkondade/kaks või rohkem piilurit/ väljasaatmisel üks piiluritest määratakse ülesandeks. Piilurid laevad rehvad vahtkonnaruumis, nagu see on ette nähtud tunnimeeste. Liikumisel piilurid kannavad püüsi kaenla all kaas, täägiga ettepoole.

§ 145. Ringkäigult tagasi jõudnud piilurid/piilkonnaleht/kannavad ette vahtkonnalehele tagajärgedest. Oma ringkäigul tähelepanud iseäralistest juhtumustest, mis ähvardavad tunnimeeste või vahtkonna julgeolu, samuti õnnetustest juhtumustest piilurid teatavad vahtkonnalehele viibimata käepärast olevate abinõudega/kindlaksmääratud signaalid/. Tunnihe puukumisel vahipostil, või tema haiguse korral, jääb piilur postile ja kutsub välja vahtkonnalehe.

Piilurite poolt väljaselgitatud juhtumused vahtkonnaleht märkib vahtkonnalehte.

Tunnimees.

a/ Üldised kohused.

§ 215. Tunnihe vahipostil täidab ainult oma vahtkonnalehe ja tema abi käsked ning korraldusi; ainult nende, või nendest ühe käskel ja juuresolekul ta võib valve alla võtta uusi esemeid, lahkuda vahipostilt seda ilma valvele jättes või seda kellelegi, väljaarvatud järjekorraline vahetus, üle anda.

§ 216. Tunnihe on puutumatu isik. Tunnihe puutumatuses väljendub tema isiku, autoriteedi ja julgeoleku erilise kaitse seaduse poolt, vastavalt nendele tähtsatele ülesannetele mis on täita igal tunnihel.

Tunnihe puutumatus avaldub;

1/ tema allutamise ja ainult teatud isikutele ja alluvuse vahekorraldustega tema ülematega alalises teenistuskorras;

2/ tema ülemate võimu piiramisega peale panna tunnihele distsiplinaar-karistusi viimase teenistuskohuste täitmise ajal;

3/ koeluga kõigile, väljaarvatud tunnimise ülesand, temale korraldusi teha, temaga rääkida või teisel teel ühendust pidada/erand § 87/;

4/ kõigi isikute, väl ja arvatud tema ülesand, loomustega töötamiseks täita kõiki tunnimise seaduslikke nõudeid ja käsk/;

5/ määratud kohtulikele haritustele määratud tunnimise seaduslikele nõudele mittetülitada, tema teo-
tanise või temale kallaletrügimise eest/;

6/ relva, teravilja või muu ohtliku eseme hoidmist
ettevõtmise järelel/§§ 205-206/.

§ 217. Tunnimise er. määratud alati koeluga ja
nastalgavalt on vahiposti valvaja ja kaitsealusele
seda maha jätta, kui ei ole vahetatu või teha
§ 215 ettevõtmise korraldusi tema ees on määratud
ohus.

§ 218. Tunnimise vahipostil peab olema erik. valvaja
tegevõimas. Tema on kaitsealusele kaitsealusele
laskemoona kätte ära võtta, või neid kellele ühe
kuigi saab seelik. kas tal on ülesand kätte/§ 215/
kõik on koeluga er. määratud, teha, muu, järele
leulda, ilma otsustada viivitada või lüüda, oma
ke tarbeid ära võtta, kõrvaldada isikutega rääkida
nel muul viisil teha, ilma tema ülesand
ku kaitse valve alla võtta asju või esemeid ja kätte
kõik see, mis kuidagi võiks nõrgendada tunnimise
panu ja vahiposti ja kõige lähemaks ajaks.

§ 219. Oma vahiposti piirkonda tunnimise et lase
dagi peale oma vahiposti piirkonda, selle abi ja järjekorrali-
se vahetuse tunnimise, kui see tuleb vahetamiseks. Kõiki
teisi vahiposti piirkonnale lähenevaid isikuid kaitse
seisna postitabelis tähendatud kaugusel/umber 25 sammu/
ja laseb neid vahiposti piirkonda ainult vahiposti
/abi/ juuresolekul.

§ 221. Tunnimise vahipostil peavad seisna või liiku-
ma nagu määratud postitabelis ja plaanil. Liikuvad tunni-
nehed käivad vahipostil kindlaksmääratud piirkonnas, pai-
galised aga seisavad neile määratud kohtadel/ § 124/.
Kui aga tunnimise/ku paigalised/on tarvilik vahiposti
paremaks järele vaatamiseks või kaitsemiseks ajutiselt
oma kohalt lahkuda, peab tema seda tegema, kuid nii, et
sellega ei nõrgeneks kogu vahiposti valve ja kaitse. Sa-
mati peab tunnimise tegema, kui vahiposti läheduses

pannakse toime raske kuritegu/näit. tapmine/, mida tema õigeaegse abiandmisega võib takistada.

§ 222. Tunnimees vahipostil peab kandma täägiga püssi, mis laetud § 75 ettenähtud korras. Väline liikuv tunni- mees peab hoidma püssi jalal või parema kaenla all käes, allalastud täägiga ettepoole, paigalised ja kõik sisemi- sed tunnimehed - jalal.

§ 223. Kui vahiposti läheduses tulab ette korrariikku- mine, nõuab tunnimees selle lõpetamist ja ei luba korra- rikkujal läheneda vahipostile ligemale § 219 ettenähtud kaugustest, tarbekorral kutsub välja vahtkonnatüüma/abi/ ühes abijõudega vahtkonnaruumist.

§ 224. Tunnimees on kohustatud vastama ainult oma vahtkonnatüüma ja selle abi küsimustele ja neile sealtusi andma.

Garnisonitüüma, komandandi, vahtkonnade revidendi ja alaliste ülemate küsimustele vastab ta ainult siis, kui ta neid nõo järele tunneb.

Kui eelmises lõigus, samuti § 87 teises lõigus tähen- datud isikud teevad tunnimenele eoletoletusi tema tee- nistuskohuste hooletu täitmise pärast, peab tunnimees neid tähele panema ja neile vastavalt talitama.

§ 225. Tunnimees vahipostil ülematele ei esine, kuid tervitab §§ 273-277 ettenähtud juhtudel ja korras.

§ 226. Relvade laadimisel ja tähjendamisel tunnimehed peavad talitama vastavalt §§ 75 ja 137. Kui vahipostil peale relva tarvitamist või sellekohast ettevalmistust padrun jäi rauda, võtab tunnimees selle pärast tarviduse möödumist välja ja seab relva endisesse seisukorda.

§ 228. Iga tunnimees peab teadma ja täpsalt täitma selles määrustikus ettenähtud tunnimehede üldisi ja val- vatava vahiposti kohta käivaid erikohuseid ning vahiposti tabelis tähendatud juhiseid.

b/ Erikohused.

§ 229. Tunnimees areteeritute juures on kohustatud valvama, et areteeritud neile määratud ruumist/kohast ei lahkuks ega nende juurde kedagi ei pääseks ilma vahtkon- natüüma isikliku käsuta, välja arvatud § 210 tähendatud juhul.

Tunnimees areteeritute ruumi ukse juures peab valvama läbi ukse augu, et areteeritud reeglipäraselt peaksid

ülal endid/398/, ei rikuks ruumi ja selle sisseseadet, ei teeks ettevalmistusi põgenemiseks j.n.e.

Tunnimees arestimaja õuel või välisakende juures valvab, et areteeritud ei rikuks aknaid ja nende kaitseid, et nad arestimajast ei põgeneks, kellegagi väljaspoolt kokku ei saaks, väljas olevatega ja möödaminevatega ei räägiks, midagi neile edasi ei annaks, ei signaliseeriks, aknaid omavoliliselt ei avaks ega neist midagi välja ei loobiks või mõnel teisel teel korda ei rikuks. Kõike seda tunnimees ei tohi lubada ka kõrvalistele isikutele areteeritudte suhtes.

Kui areteeritud korda rikuva, peab tunnimees nõudma korrarikkumise lõpetamist. Kui tema nõudmist ei täideta, teatab viibimata vahtkonnatülemale.

§ 230. Lukustatud, pitseeritud/plommitud/ ladude ja muude varanduse hoiukohtade juures peab tunnimees vastuvõtmisel selgusele jõudma valvava varanduse hoiupaiga/hoone, kapi, kasti/korrasolekus. Selleks tema vaatab põhjalikult järele seinad, aknad, ukseid, lukus, pitsaateid/plommid/, nende nõõrid j.n.e. ning selgitab, kas kuski ei ole kohti, kust hoiukohtadesse võib ilma märkamata sisse pääseda või süält midagi välja kiskuda.

§ 231. Tema ei lase lähedesse/hoiukohtadesse/ kedagi ilma vahtkonnatülema/abi/ juuresolekuta ja käsuta.

Kui ladu on avatud, laseb sinna sisse ainult vahtkonnatülema või tema abi poolt lubatud isikuid/§§ 201 ja 203/.

§ 232. Ladude lahtioleku ajal tunnimees vastutab endiselt ladude välise julgeoleku eest, valvab, et ühte lattu sisselastud isikud ei avaks ilma vahtkonnatülema/abi/ juuresolekuta teisi ladusid ega viiks sisse isikuid, kelle kohta puudub vahtkonnatülema/abi/ luba.

§ 233. Peale §§ 230-232 tähendatud erikohuste tunnimees laskemoona ja lõhkeainete ladude juures valvab veel, et nende läheduses keegi tuld ei teeks, ei suitsetaks, rehvadest ei laseks ega teeks midagi muud, mis võib ohtlik olla ladudele ja seal hoitavatele ainetele.

§ 234. Peale eespool tähendatud erikohuste tunnimees täidab ka kõiki neid üksikasjalisi juhiseid, mis vahiposti tabelis tema vahiposti kohta on ette nähtud.

g/ Valvkonnad ja valvurid.

§ 235. Käesolevas määrustikus garnisoni vahtkondade ja nende toimkondlaste kohta antud reeglid on üldiselt

maksvad §§ 236-238 tähendatud eranditega valvkondade /§§ 49-50/, valvepostide /§ 51/ ja valvurite /§ 52/ kohta, kusjuures vastavad: valvkond - vahtkonnale, valvkonnaülem - vahtkonnaülemale, valvepost - vahipostile, valvur tunnimehele.

§ 236. Valvuritele, kes on paigutatud ühisesse ruumi mõne vahtkonnaga, eraldi valvkonnaülemat ei määrata, vaid nemad allutatakse selle vahtkonna ülemale.

§ 237. Valvkondi ega valvureid ei määrata areteeritute valvamiseks; valvkonnast ei eraldata toimekondlasi kaitsevõimeude ja politsei abistamiseks /§ 179/.

§ 238. Võrreldes tunnimeestega on valvurite kohta maksvad § 126 tähendatud ja siin järgnevad erandid:

1/ päeva ajal/päikese tõusust loojaminekuni/ on valvuritel lubatud valvepostidel istuda, tingimusega, et see korralikku valvet ei takistaks;

2/ valvurid võivad varandusi hoitule võtta, neid välja anda ja kõrvalisi isikuid oma valveposti piirkonda lubada vastavalt valveposti tabelile;

3/ valvurite relvad võivad olla laadimata;

4/ valvepostilt ajutiselt/nagu lada lahti oleku aeg/ mahavõetud valvuritele võib ka teisi kohuseid panna postitabelis ettenähtud korras;

5/ vabadel valvuritel on lubatud riidest lahti võtta ja magada;

6/ nagavaid valvureid revideerimise korral ei äratata, teised aga olukorra kohaselt rivinevad või tervitavad üldises korras.

Erinevused käesoleva paragraafi reeglitest peavad olema tähendatud valveposti tabelis, või valvkonna erijuhendites.

Saatetunnimees areteeritute kinnipidamiskohas.

§ 242. Vahtkonna koosseisu, mis valvab areteerituid, määratakse tarviline arv saatetunnimehi areteeritute saatmiseks nende kinnipidamise kohas ja piirkonnas.

Saatetunnimehed alluvad vahtkonnaülemale ja tema abile ning täidavad ainult nende käskke.

Kui vahtkonna koosseisus saatetunnimehi ei ole või nende arv pole küllaldane areteeritute saatmiseks, vahtkonnaülem võib saatetunnimeesteks määrata vahtkonnast mis olevaid vabu toimekondlasi.

§ 244. Vabadel saatetunnimeestel vahtkonnaruumis on lubatud magada vastavalt § 132.

Saatevalvur.

§ 426. Saatetunnimehed alluvad vahetult saatetülemale ja saateülem - areteeritud väljasaatjale tülemale momentist, mil ta viimastele ilmub, kuni ametikohuste täitmisest vabanemiseni.

§ 455. Valvealuste saatmisel ja valvamisel saatevalvurid vastutavad kui valvurid / § 240 /. Nemed alluvad saadetavate väljasaatjale, tülemale.

§ 456. Saatevalvurid harilikult määratakse: 1-5 saadetava peale - üks, 6-20 peale - kaks ja suurema arvu juures iga 10 peale üks. Väljasaatja tülem tarbekorral võib suurendada saatevalvurite arvu.

Vahtkonna käskjalg.

§ 245. Käskjalg/§ 47/ allub vahtkonnatülemale ja tema abile ning täidab kõiki neid teenistusega seotud ülesandeid/ka väljaspool vahtkonna piirkondi/, mis vahtkonnatülem/abi/ tema peale paneb.

§ 246. Oma ülesannete täitmisel käskjalg teotseb saadud korralduse piires ja ei tohi ajada mingisuguseid kõrvalisi asju.

Temal on keelatud ilma vahtkonnatülema loata vahtkonnaruumist lahkuda, sealt midagi välja viia või sisse tuua nii vahtkonna koosseisule kui ka areteerituile.

§ 247. Vahtkonna väljaastumisel relvadega käskjalg teotseb vahtkonna koosseisus.

§ 248. Käskjalal on vabal ajal lubatud magada/§132/.

Relvade tarvitamine vahiteenistuses; kõrvaliste isikute kinnipidamine.

A. Relvade tarvitamine.

§ 265. Kõik garnisoni- ja väeosa-vahiteenistuses olevad kaitsevaelased võivad relva tarvitada omal algatusel isiklikult ja vastavad tülemad vahiteenistuse alal - seda oma alluvatele käskida teha ilma tagajärgede eest vastutamata järgmistel juhtudel:

vahtkonnaülema või revidendi korraldusel.

§ 318. Kinnipeetud kaitseväelasi piilkonnaülem toimetab komandantuuri korrapidaja poolt määratud kohta, eraisikud annab üle lähemale politseivõimule.

Tervitamine, auavaldused ja ettekandega esinemine
vahiteenistuses.

§ 273. Vahtkondade ja üksikute toimkondlaste tervitamine ja auavaldused väljaspool vahtkonna ruumi välja arvatud § 111 tähendatud juhud, sünnivad üldiste reeglite järele, vahtkonna ruumis aga vastavalt § 84.

§ 274. Vahtkondade vahetuse ajal ilmuvatele ülematele või revideerijatele, pärast vahtkondade vastastikku tervitamisest, vastava ettekandega esineb ainult see vahtkonnaülem, kellele ilmunud isik osutub ülemaks või revideerijaks.

Isikule, kes osutub ülemaks või revideerijaks nii vanale kui ka uuele vahtkonnale, esinevad ettekannetega ülenenud vahtkonnaülemad, kusjuures kuni viimase vahiposti vahetuseni esimesena esineb endine ja pärast seda momenti - uus vahtkonnaülem.

Kuni viimase vahiposti vahetamiseni/§117/ endise vahtkonna ülem esineb ettekandega vorm nr. 3 ja pärast seda vorm nr. 10 järele; uus vahtkonnaülem esineb ettekandega vastupidises järjekorras.

§ 275. Tunnimehed tervitavad kaitseväge osi, kõiki oma ülemaid, kõiki ohvitseri, sõjaväe ametnikke ning neid ali-ohvitseri ja sõdureid, kes kannavad Vabariiklaste Samuti avaldavad nad tervituskorras mu kaitseväge lippudele ja kõikidele matuserongidele/Sisem. § 152/.

§ 276. Tervitamiseks paigal või liikumisel tunnimees võtab püssi jalale ja tervitab harilikus korras.

Paaristunnimehed tervitavad üheaegselt, kusjuures tunnimees kokkukõlastab oma tegevuse postivanemaga.

§ 277. Tunnimees ei tervita: vahetamise ajal vahipostil/§§ 113 ja 114 kolmas lõik/, päikese loojaminekust tõusuuni, vahipostidel areteeritute vahetul valvamisel/näit. jalutuskäigul või töödel olevate areteeritute ja nende kambri ukse juures, isiku kinnipidamisel vahipostil või läheduses/ ja tulekahju või rahutuste puhul väljapandud erakorralistes vahtkondades.

Peale selle on garnisoniülemal õigus vahipostidel, mis

nõuavad erilist valvsust, tunnimeeste tervitamise ära jätta, sellest avaldades käsukirjas garnisonile.

Saatetunnimehed areteeritu saatmisel ja vahtkonnast väljasaadetud piilkonnad kedagi ei tervita.

Areteeritute saatmine saatetunnimeestega.

§ 428. Areteeritute saatmisel väljasaatja ülema poolt saateülemale antakse saatekiri, milles on ära tähendatud saateülema ja areteeritute nimed, saatmise eesmärk ja sihtkoht.

§ 429. Saateülem võtab areteeritud vastu eelnises § 428 tähendatud saatekirja põhjal, saatetunnimeeste kaasabil otsib neid ja nende asjad põhjalikult läbi ning vaatab järele, et võlvituid kandvad areteeritud oleksid riietatud § 425 nõuete kohaselt. Vastuvõtmisel leitud puudustest teeb vastava määruse areteeritute vastuvõtmise üle antava allikoida juurde.

§ 432. Liikuvateks saatmisel rivistatakse areteeritud järguliseks: kaks areteeritud kõrvalt, kolm - üks ees ja kaks taga seljaga kõrvalt, suurema arvu juures - kolonnis kahelil, kolmil või nollilil, vastavalt areteeritute arvule. Kardetavavad saatetakse kolonni algusesse.

§ 433. Enne liikumise algamist saateülem hoiatab areteeritud, et põgenemiskatsedel ja saatetunnimeestele vastuhakkamisel tarvitatakse relvi.

§ 434. Saatetunnimehed saatmisel liiguvad normaalselt:
1/ üks saatetunnimees - areteeritu/areteeritute/ taga;
2/ kaks saatetunnimeest - kummalgi pool areteeritute kõrval ja vähe tagapool, kus juures saateülem on paremal pool;
3/ kolm saatetunnimeest - kaks kummalgi pool areteeritute kõrval ja saateülema taga; 4/ neli saatetunnimeest - kaks kummalgi pool areteeritute kõrval ja saateülem ühega taga; 5/ viis või rohkem saatetunnimeest - üks ees, üks kuni kolm ühes saateülenaga taga ja teise kummalgi pool areteeritute kõrval.

§ 435. Kui areteeritud saatetakse mitteiseliikuvail maasõidukitel/vanker, regi j.n.e., siis määratakse iga sõiduki juurde mitte vähem kui 2 saatetunnimeest, kes harilikult ka sõidukil paiknevad, kuid ruumi puudusel käivad kahelpool sõiduki kõrval.

Areteeritute vedamiseks eriliselt mittesisseseatud iseliikuvatel liikumisvahenditel/auto, vagun, paat j.n.e./

areteeritud paigutatakse saatetunnimeeste keskele.

§ 436. Areteeritud saadetakse linna piirides võimalikult vähenküdavamaid tänavaid ja platse mööda. Teel sõidukite või rahva kogumisel tuleb vajaduse korral kutsuda abiks politsei.

§ 437. Saateülem ja tunnimehed on kohustatud:

1/ ülesande kohaselt areteeritud korralikult toimetama määratud kohta või isiku korraldusse;

2/ ära hoidma areteeritute põgenemise ning ettekohe lõpetama ja takistama Iga põgenemiskatset ja korrarikkumist areteeritute poolt;

3/ alati viibima omal kohal ja olema valvel ning ei tohi areteeritud lühemakski ajaks silmist lasta;

4/ peale ametikohuste täitmise ajal vajalikkude läbikäimiste keelduma igasugusest ühendusest ja juhuajamisest areteeritutega;

5/ valvama, et areteeritud kõrvaliste isikutega juttu ei ajaks ja ühendusse ei astuks, midagi vastu ei võtaks või edasi ei annaks.

§ 438. Saateülem ja tunnimehed areteeritute saatmisel ja valvanisel kedagi ei tervita.

Saatetunnimeestega saadetavad areteeritud igal juhul tervitavad "valvel" seisangusse asumisega, kuid kätt tervituseks ei tõsta. Kõik teised ja jalutuskaigul olevad areteeritud tervitavad sisemäärustiku nõuete kohaselt.

§ 439. Põgenemiskatse, määratsemise, saatetunnimeestele vastuhakkamise ja muude korrarikkumiste puhul saateülenu korraldusel võib areteeritud küssiraudu panna/kinnisiduda/, kui süüdlased pärast neile tehtud hoiatust ei paindu saateülenu korralduste alla.

§ 440. Saatetunnimehed tarvitavad relvi klesoleva määrustiku § 265 ettenähtud korras.

§ 441. Areteeritute põgenemisel saateülem, ülejäänud areteeritute valvet mitte nõrgestades, võtab tarvitusele abinõud põgenejate tabamiseks kõrvaliste isikutega kaudu või mõnel teisel võimalikul viisil. Iga sarusest juhusust kui ka muudest teel ettetulnud tähtsamtest korraldustest saateülem teatab viibimata väljasaatjale ülemale. Kõigist teistest väiksema tähtsusega juhtumustest ta teatab määratud kohale jõudnisel ülemale, kelle korraldusse areteeritud saadatud ja väljasaatjale ülemale.

§ 442. Areteeritutega määratud kohale jõudnud, saateülem teatab sellest isikule, kelle korraldusse areteeritud

saadetud/väeosa korrapidaja, kohtu-uuri ja, kohtu korrapidaja ohvitser j.n.e. ja toimib oma ülesande kohaselt.

§ 443. Kui isik, kelle korraldusse areteeritu toodud, soovib temaga kokku saada saatetunnimehe juuresolekuta, siis antakse areteeritu temale üle ametliku pitseriga varustatud allkirja vastu. Ajajooksul, allkirja saamisest kuni areteeritu uuesti vastuvõtmiseni, saateülem ja tunnimehed on vabad saatmisega seotud kohustest ja vastutusest. Areteeritu uuesti vastuvõtmisel saateülem otsib ta läbi üldises korras.

§ 444. Areteeritute kohtusaali toomise ja väljavõtmise korra j.n.e. kohta saateülem saab näpunäiteid isikult, kelle korraldusse areteeritud saadetud.

§ 445. Areteeritu kokkusaamine kohtus oma kaitsjaga ja tarbekorral arstiga või velskeriga võib sündida ka kohtu korrapidaja ohvitseri või vahtkonnatülema loal, kuid saatetunnimees sel juhul valvet ei katkesta.

§ 446. Kuigi areteeritu kohtuotsusega õigeks mõistetud, - saateülem ise ei vabasta areteeritut, vaid samas korras nagu ta kohtusse toodi, viib ta väljasaatja ülema korraldusse tagasi.

§ 447. Kohtusaalis ja siexruumis saatetunnimehed hoiavad püsse jalal ja on seisangus "vabalt."

Kohtu koosseisu tulekul saali ja sealt lahkumisel, tunnistajate vanimtamisel, kohtuotsuse kuulutamisel ja üldse alati, kui saalisolijad on kohustatud püsti seisma, saatetunnimehed võtavad seisangu "valvel."

Ametikohuste täitmisel saatetunnimehed kuski, peale jumalateenistusel viibimise, peakatet maha ei võta.

Soojades ruumides viibides saateülema loal saatetunnimehed võivad olla kuubedes.

§ 448. Kohtusaalis areteeritu juures seisvate saatetunnimeeste vahetamine sünnib ilma kohtu eesistuja loata saateülema korraldusel; kui kohtus on korrapidaja ohvitser, siis viimase korraldusel.

§ 449. Kui areteeritud paigutatakse eraldatud ruumi, mis jääb saatetunnimeeste valve alla, siis saateülem vastab selle ruumi põhjalikult järele areteeritute põgenevise võimaluste ärahoidmiseks.

§ 450. Töölolevate areteeritute valvamisel saatetunnimehed võivad liikuda töötamise piirkonnas, tarbekorral istuda ja hoida püssi käes, kuidas see neil parem, kuid see juures areteeritud silmast mitte lastes.

§ 451. Vaimuhaigete areteeritutega peab käima ümber

kannatlikult ja ettevaatlikult; neid ei panda käsiraudu; relva tarvitamine nende vastu on keelatud. Saatmisel kaasasolevalle velskeril peab ligi olema rahustussärk või muud abinõud ja arstirohud.

§ 452. Saateülem annab üle arreteeritu ja temaga kaasasolevad dokumendid ja asjad allkirja vastu võimule, kellele väljasaatja ülem korralduste kohaselt arreteeritu üleandmiseks on saadetud.

D. Arreteerivate saatmine tapiga.

§ 453.kaitsevõeldaste saatmine tapikorras stinnib kodav-
likkade vangitappidega - "Määrustik kaitsevõeldaste kor-
raldamiseks raud- ja veeteedel" § 111 ja sama määrustiku
lisa nr.7 kohaselt /lisa nr.23/.

000000